Eduskunnan lakivaliokunta

Viite: lakivaliokunnan lausuntopyyntö 6.11.2025 koskien hallituksen esitystä eduskunnalle terrorismirikoksia koskevan sääntelyn muuttamiseksi (HE 163/2025 vp).

# Keskusrikospoliisin lausunto

## 1 Asia

Eduskunnan lakivaliokunta on kutsunut Keskusrikospoliisin asiantuntijan kuultavaksi ja pyytänyt kirjallisen asiantuntijalausunnon koskien hallituksen esitystä eduskunnalle terrorismirikoksia koskevan sääntelyn muuttamiseksi.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi rikoslakia (39/1889), pakkokeinolakia (806/2011) ja poliisilakia (872/2011) sekä 17 muuta lakia. Rikoslain terrorismirikoksia koskeva luku korvattaisiin terroristisia rikoksia koskevalla luvulla. Muutosten taustalla ovat hallitusohjelman terrorismilainsäädännön kokonaisuudistusta koskevat kirjaukset sääntelyn selkeyttämistarpeesta, kattavuuden varmistamisesta ja rangaistusten koventamisesta.

## 2 Keskusrikospoliisin lausunto

### 2.1 Aluksi

Keskusrikospoliisi pitää hallituksen esitysluonnoksessa esitettyjä muutoksia kannatettavina ja oikeasuuntaisina. Uusi rikoslain 34 a luku selkeyttää ja yhdenmukaistaa terroristisia rikoksia koskevaa lainsäädäntöä. Erityisesti rikostutkinnan ja -torjunnan näkökulmasta tarkempi ja selkeämpi sääntely kattavine perusteluineen luo aiempaa paremman pohjan poliisille arvioida tapauskohtaisesti terroristisia tekoja koskevan syytä epäillä -kynnyksen ylittymistä.

### 2.2 Sääntelyn selkeyttäminen

Keskusrikospoliisi toteaa, että ehdotetuilla muutoksilla on sääntelyn selkeyttä ja sen sovellettavuutta parantava vaikutus. Tätä parantaa ensinnäkin rangaistussäännösten laajojen perustelujen kokoaminen yhteen hallituksen esitykseen, kun aiemmin perusteluja on ollut hajautettuna useisiin lainvalmisteluasiakirjoihin. Lisäksi selkeyttä parantaa ylimääräisistä pykäläviittauksista ja toissijaisuuslausekkeista luopuminen, määritelmäsäännöksen lisääminen luvun alkuun ja pykälien sanamuotojen sekä tunnusmerkistöjen tarkennukset.

Tunnusmerkistöjen selkeyden osalta Keskusrikospoliisi toteaa, että käytännössä voi olla edelleenkin hankalaa tulkita sitä, onko teko sellainen, että se aiheuttaa vakavaa pelkoa väestön keskuudessa tai vakavaa vahinkoa jollekin maalle tai kansainväliselle järjestölle.

Hallituksen esitysluonnos on kuitenkin hyvin kattava ja tämän avulla lainsäädäntöä pyritään selkeyttämään, jotta myös tunnusmerkistöjen tulkinta helpottuisi.

## 2.3 Sääntelyn kattavuus

Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetaan terroristisessa tarkoituksessa tehtyjen rikosten piiriä laajennettavaksi niin, että se kattaisi myös törkeän vapaudenriiston, törkeän raiskauksen, törkeän ryöstön ja törkeän lapsenraiskauksen. Terrorismirikoksen valmistelun ja terroristisen kouluttautumisen rangaistavuus laajennettaisiin koskemaan myös toimet, joilla edistetään toisen henkilön tai toisten henkilöiden tulevan terrorismirikoksen tekemistä. Terrorismirikoksen valmistelu laajennettaisiin jatkossa koskemaan kaikkien sellaisten esineiden tai aineiden käsittelyä, joilla voidaan aiheuttaa vakavaa vaaraa toisen hengelle tai terveydelle.

Edelleen hallituksen esitysluonnoksen mukaan rangaistavaa olisi jatkossa myös se, että yrittää antaa terroristista koulutusta, matkustaa toiseen valtioon edistääkseen siellä terroristista matkustamista tai oleskelee valtiossa, jonka kansalainen hän ei ole tai jossa hän ei pysyvästi asu, tehdäkseen siellä terroristisen rikoksen. Rangaistavuuden ala laajenee myös sillä, että terroristisia rikoksia koskevan luvun mukaisella rikoksella edistettävän toisen saman luvun mukaisen rikoksen ei tarvitsisi olla yksilöitävissä rikosnimikkeen tarkkuudella.

Keskusrikospoliisi toteaa ehdotettujen muutosten olevan kannatettavia. Viime vuosina Suomessa tutkituissa äärioikeistoon tai radikaali-islamismiin liittyvissä terrorismirikosten esitutkinnoissa ovat korostuneet erityisesti kouluttautumiseen ja varustautumiseen liittyvät teot sekä toiminnan rahoittaminen. Tältä osin hallituksen esitysluonnos selkeyttää tällaisten tapausten tutkintakynnyksen ylittymisen harkintaa ja tekojen arviointia. Lisäksi terrorismirikosten valmistelun ja tukemisen laajempi rangaistavuus auttaa puuttumaan terrorismirikokseen jo varhaisessa vaiheessa, minkä avulla myös ehkäistään yksittäisten vakavien terrorismirikosten toteutumista.

Uuden 34 a luvun 6 §:ssä säädettäisiin rangaistavaksi terroristiryhmän toimintaan osallistuminen. Keskusrikospoliisi toteaa kohdan 7 (suorittaa terroristiryhmän toimintaa ylläpitäviä tukitoimia) osalta, että useiden terroristiorganisaatioiden toiminnassa on tyypillistä eripuolille maailmaa levittäytynyt laaja tuki- tai kannattajaverkosto, jotka omalla toiminnallaan eri tavoin tukevat kyseisen organisaation toimintaa. Näillä henkilöillä itsellään ei todennäköisesti ole käsitystä yksittäisen terrori-iskun suunnitelmista tai toteuttamisesta, eikä mahdollinen teko edes kohdistuisi näiden tukihenkilöiden asuinmaahan. Kuitenkin heidän vähäiseltä vaikuttava tukiroolinsa kytkeytyy oleellisesti terroristiorganisaation toiminnan mahdollistamiseen – ei ainoastaan mahdollisen terrori-iskun kohdemaassa vaan myös sen ulkopuolella. Keskusrikospoliisi toteaa tältä osin, että kyseistä kohtaa on tärkeä pystyä soveltamaan varsin avoimesti.

Keskusrikospoliisi toteaa lisäksi osin edellä mainitun kohdan osalta ja osin terroristista matkustamista koskevan 34 a luvun 12 §:n osalta, että esitutkinnan kannalta on tärkeää

pitää syytä epäillä -kynnys riittävän matalana, jotta poliisilla on mahdollisuus selvittää esimerkiksi matkan todellinen tarkoitus, kun henkilö matkustaa terroristiryhmän hallitsemalle alueelle, jossa hän elää terroristiryhmän sääntöjen mukaisesti osana perheen arkea. Tällöin poliisin pitää pystyä tutkimaan täyttääkö terroristien muonitukseen ja huoltoon liittyvä toiminta rikoksen tunnusmerkistön, vaikka kyseessä vaikuttaa olevan sinällään normaalista arkielämästä ja siihen liittyvistä tehtävistä.

## 2.4 Rangaistusasteikot

Rangaistusasteikkojen osalta Keskusrikospoliisi pitää ehdotettuja rangaistusasteikkojen ankaroitumista koskevia muutoksia perusteltuina. Rangaistuasteikkojen yhdenmukaistaminen ja ankaroituminen varmistaa sekä antaa aiempaa paremman mahdollisuudet tarvittavien salaisten pakko- ja tiedonhankintakeinojen käyttämiseen terroristisen rikosten esitutkinnassa – ja erityisesti yksittäisten vakavien tekojen torjunnassa.

Erityisesti Keskusrikospoliisi nostaa esille ehdotetun 34 a luvun 4 §:n enimmäisrangaistuksen korottamista koskevan ehdotuksen, jota voidaan pitää tarkoituksenmukaisena uudistuksena. Tällä uudistuksella korjataan voimassa olevan sääntelyn ongelma siitä, että 21 luvun 6 a §:ssä rangaistavaksi säädetystä törkeän henkeen tai terveyteen kohdistuvan rikoksen valmistelusta voisi seurata ankarampi rangaistus (vankeutta enintään neljä vuotta) kuin voimassa olevan lain 34 a luvun 2 §:ssä rangaistavaksi säädetystä terroristisessa tarkoituksessa tehtävän rikoksen valmistelusta (vankeutta enintään kolme vuotta), vaikka lähtökohtaisesti terrorismirikosten luonteen vuoksi näiden rangaistusasteikon tulisi olla muita ankarampi.

## 2.5 Salaisia pakko- ja tiedonhankintakeinoja koskevat ehdotukset

Esitetyt muutokset pakkokeinolain 10 lukuun ja poliisilain 5 lukuun johtuvat ehdotetuista rikoslain 34 a luvun muutoksista. Terroristisen rikosten estämisessä, paljastamisessa ja tutkimisessa korostuvat riittävien toimivaltuuksien käytön mahdollisuus ja poliisilla käytössä olevat mahdollisuudet salaisten tiedonhankinta- ja pakkokeinojen käyttöön. Tämän vuoksi Keskusrikospoliisi pitää ehdotettuja muutoksia tarpeellisina sekä esitetyn uuden 34 a luvun sääntelyn vuoksi välttämättöminä ja sen tavoitteita tehostavina.

## 2.6 Muuta

Hallituksen esitysluonnoksessa on käsitelty ehdotusten pääasiallisten vaikutusten osalta muun muassa siitä, että on huolehdittava terroristisia rikoksia koskevia rangaistussäännöksiä soveltavien virkamiesten, erityisesti esitutkintavirkamiesten, syyttäjien ja tuomareiden kouluttamisesta säännösten soveltamiseen. Ehdotusten vaikutusten osalta Keskusrikospoliisi nostaa esille koulutustarpeen kuitenkin myös esimerkiksi poliisin ennalta estävässä toiminnoissa ja tiedustelutehtävissä työskentelevien osalta, sillä tällaisissa tehtävissä toimivilla on merkityksellinen rooli muun muassa mahdollisten terroristisen rikosten esitutkintaviranomaisten tietoisuuteen saattamisessa.

Timo Kilpeläinen, Keskusrikospoliisin apulaispäällikkö

Viola Väyrynen, ylitarkastaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 14.11.2025 klo 15:04. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu

Eduskunnan lakivaliokunta

Tiedoksi

Poliisihallitus

**Keskusrikospoliisi**
poliisi.fi